

Boverkets byggråd nr 92 Minnesanteckningar

Tid: 11 februari 2015 kl. 09.00 – 15.00
Plats: Hissföretagen, Stockholm

Deltagare

Agerberg Anna-Bie	Sveriges Kommuner och Landsting
Björk Monica	Byggmaterialindustrierna
Celinska Karolina	DHR
Hagetoft Jonas	Hyresgästföreningens Riksförbund
Jurdell Petter	SABO
Johnson Olof	Sveriges byggindustrier
Jonsson Roland	HSB
Kretz Mark	Energi- och miljötekniska föreningen Kretz@emtf.se
Kumar Yogesh	Fastighetsägarna
Lenberg Tommy	Byggherrarna
Luther Marie-Louise	Astma- och allergiförbundet
Ludvigsson Arne	Sveriges Stadsarkitektförening
Mjörnell Kristina	SP
Nilsson Sofie	Kontrollansvarigas riksförening
Nyman Daniel	Hissförbundets ordförande
Rosenkilde Anders	Trä- och möbelföretagen
Rosenius Ulla	Arbetsmiljöverket
Runius Fredrik	VVS Företagen Fredrik.runius@sakervatten.se
Permats Britta	Svensk Ventilation
Smeds Johan	Villaägarna
Teglgård Charlotte	Hissförbundet
Ulaner Magnus	HSB
Fredrik Ölund	Föreningen Sveriges byggnadsinspektörer

Inte närvarande:

Hedén Anders	Svenska Byggingenjörers Riksförbund
Höj Magnus	Svenska Teknik&Designföretagen
Jönsson Robert	Samhällsbyggarna
Marklund Frida	Sveriges Arkitekter
vakant	Föreningen Sveriges VVS-inspektörer
vakant	Svensk Försäkring

Från Boverket

Einarsson Kristina
Elfving Sara
Hagert Pilenås Lena
Hernsell Norling Ingrid
Hjortsberg Madeleine
Peter Fransson

Bilagor:

Bilaga 1 Boverkets idéer för ökar bostadsbyggande
Bilaga 2 Boverkets standardwebb
Bilaga 3 Förslag till nationell begränsning av kemikalier i byggprodukter
Bilaga 4 Miljö- och klimatanpassade byggregler
Bilaga 5 Vad innebär ändringarna i PBF för tillfälligt anläggningsboende?
Bilaga 6 Artikel om uthyrning av småhus, Arne Ludvigsson Borlänge
Bilaga 7 Vad händer efter förstudie om BBR-översynen?
Bilaga 8 Remiss Boverkets byggregler
Bilaga 9 Ändrade konstruktionsregler, EKS 10
Bilaga 10 PBL Kompetens

Hissförbundet presenterade sin verksamhet

Charlotte Teglgård Paulsson och Daniel Nyman presenterade Hissförbundets verksamhet där tillgänglighet och kompetensförsörjning för hissbranschen står högst på agendan just nu.

Välkomna och presentationsrunda

Ingrid HERNSELL NORLING hälsade alla välkomna till byggrådet och deltagarna presenterade sig. Ingrid sa att Boverket vill att byggrådet är vidareinformatörer, men också att deltagarna är aktiva och bidrar med kompetens och erfarenheter.

Föregående minnesanteckningar

Inga synpunkter på föregående minnesanteckningar.

Boverkets idéer för ökat bostadsbyggande – självbyggeri och industriellt byggande, bilaga 1

Peter Fransson och Lena Hagert Pilenås

Peter Fransson berättade om Boverkets prognoser för bostadsbehov i Sverige för 2015-2020. En viktig fråga är förstås finansieringen. Petter Jurdell undrade om det inte är svårt att klara en högre ökningstakt än 5-6000 bostäder per år? Det kommer att krävas stora investeringar.

Självbyggeri handlar mest om sysselsättning och hur kostnaderna kan bli lägre. Entreprenören bygger färdigt till ca 75 % och sedan får byggherren (privatperson) bygga färdigt själv. Exempel på förslag inom självbyggeri är t.ex.

- Färgfabriken
- Småa (Småstugebyrå som startade 1927)
- Starta yrkesskola, byggnadslärlingar
- Utvecklingsprogram (Stockholm stad /Byggmästareförening)
- EcoCycledesign i Sundsvall
- Nyttja/ombyggnad av osålda hus och lokaler
- Bygga små lägenheter i privata villor eller som Attefallshus på privata tomter.
- Industriellt byggande av moduler (legobygg)

Sofi Nilsson undrade om byggherren ska vara med och bygga själv? Hur gör man då med en oberoende KA? Det behövs vägledning för hur byggnadsnämnden ska hantera ett sådant fall. Vilka volymer kan det handla om? Tankar om arbetsmiljö och säkerhet?

Peter Fransson fortsatte att berätta om Boverkets idéer för ett ökat bostadsbyggande, exempelvis:

- Bostäder för utsatta grupper i allmännyttan, s.k. "social housing"
- Finansiering genom kreditgarantier
- Regelförenkling av byggregler i första hand då Boverket har bemyndigande, men även planfrågor där Boverket kan lämna förslag på lättnader mm.
- Digitalisering
- Innovationer för byggande genom stöd och industriellt byggande

Lena Hagert Pilenås berättade om ett nystartat projekt på Boverket där man kommer att undersöka möjligheten till industriellt byggande som ett sätt att snabbt öka volymen av nybyggda bostäder. Efter en analys, där Boverket gärna vill höra från branschen om upplevda problem med att uppföra typhus på flera ställen, kommer Boverket att undersöka och föreslå lösningar för att underlätta för detta. Flera förslag har redan lyfts fram såsom typgodkännande, certifierad byggare och/eller ökad vägledning till kommuner. Lena uppmanade alla att komma med inspel. Petter Jurdell tyckte att det vore praktiskt om byggherren vet att ett hus är godkänt enligt Boverkets byggregler. SABOs kombihus kontrolleras t.ex. i alla de ca 80 kommuner där de uppförts.

Sofie Nilsson menade att ett typhus ska stå på olika platser och att grundläggningen därför måste anpassas för varje byggprojekt. Men om alla dokument är klara ska det gå raskt igenom kommunens process. Men det går inte att utfärda ett nationellt startbesked.

Fredrik Ölund påpekade att det är ju inte är samma utförare i alla projekt så kontrollplanen måste bli unik i varje fall. Anders Rosenkilde poängterade att processen inte går fort även om alla papper är klara och huset

redan är uppfört på flera andra platser. Det största problemet för byggindustrin är att kommunerna tolkar BBR på olika sätt, det är det viktigaste att åtgärda. Anna-Bie Agerberg vill se exempel på dessa problem och Anders Rosenkilde berättade att TMF har tagit fram exempel och håller på att sammanställa dessa. Det är tänkt att de ska skickas till Boverket.

Sofie Nilsson menade att Boverkets byggregler gäller nationellt och samma kontrollplan därför borde kunna användas i alla kommuner. I bygglovet provas lämplighet för sitt ändamål (bostadsutformning för bostäder), god färg-, form- och materialverkan och tillgänglighet. God färg-, form- och materialverkan är ofta unikt för varje projekt och behöver därför provas i varje enskilt fall. Problemet gäller utformningskraven på bostadsutformning och tillgänglighet i bygglovprövningen om kommunerna gör olika bedömningar sa Ingrid Hensell Norling.

Boverket standardwebb, bilaga 2

Sara Elfving

Sara Elfving berättade om Boverkets regeringsuppdrag "En strategi för hänvisning till standarder". Enligt uppdraget ska Boverket informera övriga myndigheter inom byggområdet om systemet med standarder samt ta fram en strategi för när, hur och varför hänvisningar bör göras till standarder i myndigheters föreskrifter. Boverket har gjort en vägledning för hänvisningar till standarder som kan laddas ner här <http://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2015/en-strategi-for-hanvisning-till-standarder.pdf>.

Boverket hade också i uppdrag "att informera byggmyndigheterna om systemet med standarder" och har därför tagit fram en digital vägledning: www.boverket.se/standarder, den riktar sig till personer som har ingen eller liten kunskap om standarder och standardisering. Syftet är att skapa en grundförståelse för myndigheternas medarbetare men den ska även kunna användas av andra.

Kemikalier i byggprodukter, bilaga 3

Sara Elfving

Det finns en politisk vilja att få kunskap och information om kemikalier, att begränsa farliga ämnen och att känna till var de finns. Byggprodukter är ett prioriterat område, eftersom det handlar om stora materialflöden. Fokus har varit att försöka påverka på global och europeisk nivå för att nå så långt som möjligt men ibland kommer inte initiativ på internationell nivå lika långt som vi skulle vilja i Sverige. Kemikalieinspektionen fick 2015 i uppdrag av regeringen att föreslå nationella begränsningar för farliga ämnen i byggprodukter för att skydda barns hälsa. Ett nationellt system måste fungera i relation till byggproduktförordningen, CPR, och därför besöktes de tre länder som idag reglerar farliga ämnen i byggprodukter; Tyskland, Frankrike och Belgien. Förslaget utgår från vad Sverige kan begära utifrån CPR och stödande standarder för produkter som kan påverka inomhusmiljön. Rapporten kom i december 2015 och departementet har skickat rapporten på remiss till den 15 mars 2016. Den innehåller förslag till en svensk förordning och kompletterande föreskrifter.

När kommer standarden EN 16516, dvs. metoden för att bestämma avgivning av flyktiga organiska ämnen från byggprodukter till inomhusluft? Innan allt är helt klart enligt CEN-reglerna är det september 2017. Det stämmer ganska väl med KEMIs förslag som ska kunna träda i kraft 1 januari 2018. Marie-Louise Luther förtydligade att standarden handlar om mätning av kemiska emissioner från byggmaterial till inomhusluften.

Magnus Ulaner undrade varför bara emissioner tas upp, varför inte innehållet i produkterna? Sara Elfving hoppas att det kan komma senare, när standarden för mätmetoder av den egenskapen är klar. Det är samma standardiseringsgrupp (TC 351) som arbetar med en sådan standard, men ännu finns det bara en teknisk rapport.

Yogesh Kumar undrade vem kraven riktas mot? Sara Elfving förklarade att kraven riktas mot tillverkare som ska redovisa även denna egenskap för sina produkter. Byggherren, som ska välja lämpliga produkter, får tillgång till denna information för de produkter som omfattas.

Sofi Nilsson – om det inte finns en harmoniserad standard, gäller informationskravet även för typgodkännanden? Sara Elfving svarade att mätmetoderna kan man använda oavsett, förslaget gäller också produkter som inte omfattas av en harmoniserad byggproduktstandard.

Sara förtydligade att man inte mäter i det faktiska rummet utan produktens egenemissioner. Byggvarudeklarationer är ett svenskt system som vi inte kan ställa krav utifrån.

Slutligen berättade Sara Elfving att Boverkets regeringsuppdrag om loggbok är skickat till regeringen, men de har inte skickat rapporten på remiss ännu.

Miljö- och klimatanpassade byggregler – hållbara byggregler, bilaga 4

Kristina Einarsson

Syftet med det egeniterade uppdraget utreda miljö- och klimatanpassade byggregler är att undersöka

- Om behov finns att reglera byggnader ur ett livscykelperspektiv och med hänsyn till miljö- och klimataspekter.
- Boverkets bemyndigande
- Om regler föreslås ska det ske i form av preliminära författningsförslag med översiktlig konsekvensbedömning.

Det omfattar områdena

- Livscykelbedömning (LCA)
- Ekosystemtjänster
- Klimatanpassning

En intern rapport ska vara klar i maj 2016. En intern rapport ska vara klar i maj 2016 och den kommer att ligga till grund för beslut för hur myndigheten går vidare med frågan. Några synpunkter som framfördes var att det är bra med livscykelperspektiv (LCA) men att det är viktigt med tydliga krav. Det är dock väldigt komplicerat att göra en livscykelanalys för en byggprodukt eller byggnadsdel, än mer komplicerat för en hel byggnad. Det kommer innebära en fördyrning av byggandet. Kunskap om LCA håller på att succesivt byggas upp. Det är för tidigt att ställa krav på nivåer men kanske krav på dokumentation. Vad är nyttan med en LCA? Det finns risker med att förenkla.

Byggrådet fick möjlighet att diskutera ovanstående tre områden och det går också mycket bra att skicka inspel efter mötet.

Vägledning och regler om tillfälligt anläggningsboende, bilaga 5

Ingrid HERNSELL NORLING

Ingrid informerade om att ett webbseminarium om tillfälligt anläggningsboende sänds den 12 februari. Det kan ses i efterhand här:

<http://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/webbseminarier/webbseminarium-om-andrade-regler-for-tillfalliga-anlaggningsboenden/>

Den 1 januari 2016 trädde särskilda undantag från utformningskraven och de tekniska egenskapskraven i plan- och byggförordningen i kraft. Det gäller för nybyggnad och ändring av byggnad för tillfälligt anläggningsboende för asylsökande. Byggnadsnämnden ska tillämpa de särskilda undantagen, även i pågående ärenden.

En vägledning om tillfälligt anläggningsboende finns nu på Boverkets webbplats.

www.boverket.se/tillfalligaanlaggningsboenden. Föreskrifter och allmänna råd kommer under sommaren 2016. En hearing äger rum i början av mars för de aktörer som är närmast berörda och EU-anmälan ska göras i efterhand. Ett snabbspår!

Med tillfälligt anläggningsboende menas en byggnad eller en del av en byggnad som under en begränsad tid används för boende i förläggingsform inom ramen för Migrationsverkets mottagande. Med begränsad tid avses i detta sammanhang några år.

Arne Ludvigsson menade att den stora inströmningen av nyanlända inte är tillfällig, det finns 1,8 miljarder människor i världen som söker ett bättre liv. (Se Gallups/Jim Clifton bok-The coming jobs war) Förutom de ca 90 miljoner som UNHCR har beräknat. Alla byggregler verkar vara i gungning utom brand och konstruktion? Vem lånar ut pengar för att bygga denna typ av bostäder? Ingrid HERNSELL NORLING svarade att regelförenklingen för tillfälligt anläggningsboende är ett undantag för att lösa den akuta situationen.

Sofi Nilsson undrade om det med tillfälligt menas att det är tillfälligt för brukaren? I sådana fall kan man ju stå ut med mindre sol, trängsel etc. Men inte en brand!

Ingrid HERNSELL NORLING sa att denna typ av boende endast ska användas vid särskilda tillfällen när det är kris. Det räknas inte som bostäder utan det är ett boende där man bara tilldelas en säng. Det innebär avsteg både från utformningskraven (lämplighet, god färg-, form- och materialverkan och tillgänglighet) och de tekniska egenskapskraven undantaget bärförmåga. Energihushållningskravet behöver inte uppfyllas, men däremot komfortkravet för inomhustemperatur. Avsteg från brandskyddskraven får göras i tillfälliga anläggningsboende, vilket har varit kontroversiellt, och Boverket ska skyndsamt ta fram vägledning.

Johan Smeds undrade om villaägare som vill hyra ut del av bostad tillfälligt till Migrationsverket kan använda dessa undantag? Det har tidigare fallerat på grund av brandkraven.

Ingrid HERNSELL NORLING sa att det också kan göras undantag från taksäkerhet, avfall och ej inspekterbar kryppgrund. Övriga krav i PBL och i andra lagar gäller utan avsteg, t.ex. arbetsmiljö, miljöbalken, Folkhälsomyndighetens regler och LSO. Arne Ludvigsson refererade till en sammanställning om "konsten att hyra ut" i Bo i Borlänge nr 4 2015 (se bilaga 6).

Ingrid informerade om att ett webinarium om tillfälligt anläggningsboende sänds den 12 februari. Det kan ses i efterhand här:

<http://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/webbseminarier/webbseminarium-om-andrade-regler-for-tillfalliga-anlaggningsboenden/>

Vad händer efter förstudien om BBR-översynen? bilaga 7

Ingrid HERNSELL NORLING

Boverket arbetar vidare med att ta fram en "skugg-BBR". Målsättningen är att genom regelförenkling få tydligare och bättre kontrollerbara föreskrifter med enhetligt utformade allmänna råd. Kontrollerbarheten avser både projekteringen och utförandet. Reglerna ska leda till bättre tillämpning, ge avsedd effekt och minska utrymmet för tolkningar. Onödiga föreskrifter i Boverket byggregler ska bort, men lag och förordning gäller ju oavsett om det står i BBR eller inte. Boverket gör en ny extern undersökning av hur användarna ser på Boverkets byggregler. Målsättningen är att regelförenkla och göra dem kontrollerbara. Föreskrifterna ska kunna kopplas till kontrollplanen. Översynen ska resultera i en manual med arbetsmetod för utveckling och förvaltning.

Det kommer att bildas en extern referensgrupp med representanter från byggherrar, byggbranschen och byggnadsnämnderna. Den ska bidra med idéutbyte och synpunkter på förslag till arbetsmetod för byggregelutveckling och förvaltning. Samverkan med Arbetsmiljöverket sker då de reviderar Arbetsplatsens utformning samtidigt.

Remiss Boverkets byggregler, bilaga 8

Ingrid HERNSELL NORLING

Boverket har skickat ut en remiss till den 9 mars 2016 om ändringar i BBR. Det handlar bland annat om:

- Avsnitt 1 – **Ändring**, förtydligande av reglerna för ombyggnad.
- Avsnitt 3 – **Bostadsutformning och tillgänglighet**. Ett av förslagen är att enpersonshushåll i större utsträckning ska kunna dela gemensamma utrymmen, till exempel hygienrum och kök. Det skulle då vara möjligt att dela en större bostad med andra, men få eget kontrakt och därmed t.ex. bostadsbidrag.
- Avsnitt 5 – **Brandskydd** – ändrad verksamhetsklass för regler om brandskydd för barnomsorg under kvälls- och nattetid.
- Avsnitt 6 – **Hygien, hälsa och miljö** – ändra övergångsbestämmelsen för regel om bly i tappvatten. från 2 år till 2, 5 år på grund av problem med testmetoder för tillverkarna. Det handlar om att det är svårt att få fram godkända produkter men också till en viss del om att sälja ut de produkter som redan är tillverkade och ligger på lager. Boverket har ett uppdrag att ta fram gemensam information om material i kontakt med dricksvatten till sommaren. Uppdraget ska redovisas 1 juni.

EKS 10, bilaga 9

Ingrid HERNSELL NORLING

EKS har ändrats på grund av att fem nya eurokoder för vissa delar av stål (torn, master, skorstenar, pålar och spont)- och murverk har tillkommit. Boverket har också gjort rättelser och redaktionella ändringar. Regelverket ska bli tydligare för att underlätta tillämpningen och enhetligare för att öka rättssäkerheten. EKS 10 trädde i kraft den 1/1 2016 med en övergångstid på 1 år.

En större förändring är krav på konstruktionsdokumentation, en övergripande beskrivning av byggnadsverkets bärförmåga, ska finnas i ett särskilt dokument. Syftet med detta dokument är att byggnadsägaren får en samlad kunskap om förutsättningarna för byggnadsverkets bärförmåga, stadga och beständighet. Det kan jämföras med brandskyddsdocumentation.

Transportstyrelsen tar över ansvaret för järnvägar, tunnelbanor, spårvägar. För dessa byggnadsverk gäller EKS 9 tills transportstyrelsen kommer med egna regler.

Vägledning till EKS finns på PBL Kunskapsbanken <http://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/eks/vagledning-eks/>

Energiregler

Peter FRANSSON

Boverket kan inte rapportera så mycket när det gäller nya energiregler. Vi återkommer med särskild information vid senare tillfälle.

PBL Kompetens, bilaga 10

Madeleine HJORTSBERG

Boverkets regeringsuppdrag PBL Kompetens har pågått sedan 2014 och avslutas i december 2016. Syftet är att genomföra kompetensinsatser kring plan- och bygglagen som ska bidra till att plan- och bygglagen (PBL) får genomslag och tillämpas mer enhetligt och effektivt.

Följande aktiviteter pågår. Löpande information får man enklast genom att prenumerera på nyhetsbrevet om PBL Kompetens.

Webbutbildningar - preliminärversionen av åtta utbildningar finns nu på Boverkets webb.

<http://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/uppdrag/pbl-kompetens/utbildning-for-kommuner-och-lansstyrelser-med-flera/>

Boverket kommer att intensifiera spridningen till de primära målgrupperna som är tjänstemän på kommuner och länsstyrelser. Under våren fortsätter arbetet med webbutbildningar om brandskydd, fortsättning på buller och en sista del av den övergripande utbildningen om PBL. Boverket arbetar också med att utveckla konceptet för webbutbildningar utifrån externa utvärderingar.

Nationella utvecklingsprojekt – mer än hälften av de 18 projekten är slutrapporterade och nu påbörjas arbetet med att utvärdera och analysera resultatet och förslagen. På Boverkets webb kan man läsa mer om projekten, se inrapporterade slutrapporter, reportage etc. En nationell nätverksträff planeras till september där projekten kan presentera sina resultat, diskutera samverkan med mera.

Övriga frågor

REGERINGSUPPDRAG OM LOGGBOK

Rapport är skickad till departementet, men de har ännu inte skickat den på remiss.

DOMEN OM ENSTEGSTÄTAD FASADER

I senaste revideringen av Boverkets byggregler så har avsnitt 6:5324 Väggar, fönster, dörrar, mm förtydligats med en föreskrift som ansluter till den generella föreskriften i 6:53 Fuktsäkerhet. I det allmänna rådet anges tre funktioner som bör uppfyllas; Kapillärbrytning, dränering och möjlighet för uttorkning av fukt som tränger in bakom fasadskiktet.

Murnings- och putsentreprenörerna har arbetat in det allmänna rådet i sina branschregler för Säker fasad.

Det allmänna rådet till 6:53 Fuktssäkerhet har också kompletterats med information om olika projekteringsmetoder och där specificeras också vad som enligt BBR bedöms kunna vara beprövad lösning. Den senaste domen i Svea Hovrätt (dom 160223) pekar tydligt på att aktörerna inom byggbranschen har ett ansvar för att kontrollera att en konstruktion är tillräckligt nogt utvärderad.

Kristina Mjörnell berättade att SP kommer att anordna ett seminarium om enstegstättade fasader på Nordbygg.

Gestaltad livsmiljö

Utredningen Gestaltad livsmiljö – en ny politik för arkitektur, form och design tillsattes med uppdraget att göra en översyn av den nuvarande politiken för arkitektur, form och design och föreslå en ny politik för området. Syftet med uppdraget är att stärka arkitekturens, formens och designens värde och betydelse för individen, livsmiljön och den hållbara samhällsutvecklingen. Arne Ludvigsson påpekade att det är möjligt att svara på remissen i ytterligare en månad. Han uppmanade byggrådet att svara för att påverka detta viktiga område och att det nästan är 20 år sedan (1998) som vi senast hade den möjligheten. Mer information finns här:

<http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2015/10/sou-201588/>

ESS-anläggningen i Lund

Arne Ludvigsson uppmärksammade byggrådet på de möjligheter som den nya ESS-anläggningen, intill MAX IV, utanför Lund kan ge både material- och byggindustrin. Kanske kan byggindustrin i framtiden bygga hus i ekologiska material som skrivs ut i jätteskrivare i 3d-format? Antingen kommer utländska företag att vara först eller våra svenska företag. Läs Arnes artikel här:

<http://www.dalademokraten.se/kultur/ny-forskning-ger-oss-nya-nobelpris>

Kontrollplan

De första texterna om vägledning för kontrollplan finns nu på PBL Kunskapsbanken:

<http://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/lov--byggande/byggprocessen/kontrollplan/>

Ett önskemål inför nästa byggråd:

Mer information om byggprodukters olika CE-märkningar (lågspänningsdirektiv, maskindirektiv mm) efterfrågas. Hur förklarar och förmedlar Boverket gemensam information om det?

Nästa möte

Nästa möte blir hos HSB i Stockholm den 21 september 2016 kl 10-15.

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Bilaga 1 Boverkets idéer för ökat bostadsbyggande

Boverkets byggråd 11 februari 2016
Peter Fransson

Vilka siffror talar Boverket om?

**Bostadsbehovet i Sverige 2015-2020
är cirka 460 000 bostäder.**

	2015	2016	2017	
BYGGBEHOVS- PROGNOS	77 000	77 000	77 000	= 231 000
PROGNOS PÅ FÄRDIGSTÄLLDA BOSTÄDER	40 000	45 000	50 000	= 135 000

**För att täcka bostadsbehovet 460 000
bostäder till 2020 innebär då:**

	2018	2019	2020
BYGGBEHOVS- PROGNOS	110 000	110 000	110 000

Självbyggeri

- Färgfabriken/Byggnads/Fastighetsbolag + AF
- Småa
- Starta yrkesskola, byggnadslärlingar
- Utvecklingsprogram (Stockholm stad /Byggmästareförening)
- EcoCycledesign i Sundsvall
- Ex: USA, Turkiet, Polen, Afrika!!!
- Nyttja/ombyggnad av osålda hus och lokaler
- Återföra avyttrade lägenheter(stöd till omstrukturering kom BF)
- Bygga små lägenheter i privata villor eller som Attefallshus på privata tomter.
- Industriellt byggande av moduler (legobygg)
- ”Hemliga” idéer

Frågor som Boverket jobbar med

- Bostäder utsatta grupper allmännyttan, "social housing",
- Finansiering
 - kreditgarantier
 - utvärdering av stöden
- Vägledning
 - kunskapsbanken
- Regelförenkling
- Digitalisering
- Innovationer för byggande
 - stödet
 - industriellt byggande
- Social hållbarhet
- LCA
- Energi

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Bilaga 2 Enkel information om standardisering

Sara Elfving 2016-02-11

En strategi för hänvisning till standarder

Regeringsuppdrag regleringsbrev 2015

- Boverket ska ta fram en strategi för när, hur och varför hänvisningar bör göras till standarder i myndighetens föreskrifter.
- Boverket ska också informera övriga myndigheter inom byggområdet om systemet med standarder, samt diskutera gemensamma frågeställningar.
- Den strategi Boverket tar fram ska kunna tjäna som modell för övriga myndigheter inom bl.a. byggområdet.

+ allmänna råd
+ vägledningar

Strategi för hänvisningar till standarder i föreskrifter

- Hänvisningar finns idag, ca 100 bara i BBR
 - Varför ser de olika ut, betyder skillnaderna något?
 - Varför finns hänvisningarna, ger de mervärde?

 - Ska vi hänvisa till standarder?
 - Om vi ska det, hur ska en hänvisning se ut?
- Vägledning med frågor att ta ställning till

Informera "övriga byggmyndigheter"??

- Arbetsmiljöverket
- Elsäkerhetsverket
- Energimyndigheten
- Folkhälsomyndigheten
- Fortifikationsverket-
- Konkurrensverket (Upphandlingsmyndigheten)
- Lantmäteriet
- Migrationsverket
- Myndigheten för delaktighet
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Riksantikvarieämbetet
- Strålsäkerhetsmyndigheten
- Trafikverket
- Transportstyrelsen

Som påverkar byggnader och byggnadsverk på något sätt...

”Systemet med standarder”?

Mycket tyckande...

- Standarder kostar mycket pengar
- Standarder är svåra att få tag i
- Det är svårt att förstå innehållet i standarden
- Standardiseringsprocessen är komplicerad

”...informera övriga myndigheter inom byggområdet om systemet med standarder...”

Pratar vi om samma saker?

- Vad är en standard?
- Vem har ansvaret i ”systemet”?
- Hur tas en standard fram?
- Hur och när kan man påverka utvecklingen?
- Vad ska byggmyndigheterna särskilt tänka på?

Samhällsplanering

Hur planerar vi Sverige?

Byggande

Vad gäller för byggnader?

Boende

Vad kan du göra i ditt boende?

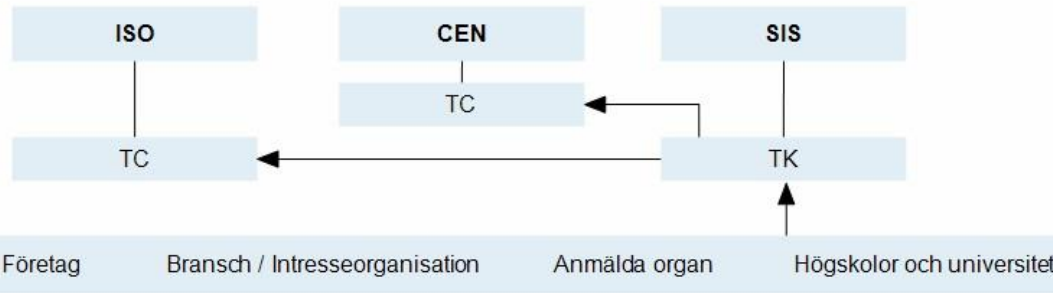
Bidrag & garantier

Vilka bidrag kan du söka?

Lag & rätt

Vad är det som gäller?

Vägledning om standarder

Vägledning om standarder

Vad är standarder?

Vem gör vad?

- SIS, SEK och ITS
- CEN, CENELEC och ETSI
- ISO, IEC & ITU
- Teknisk komité, TK
- Technical committé, TC
- Myndigheter
- Företag
- Bransch-, intresse- och konsumentorganisationer
- Anmälda organ
- Högskolor & universitet
- CEN-konsult

Vem gör vad?

Lyssna

Skicka

Illustration: Burro

fokus se lite olika ut.

SIS, SEK och ITS

I Sverige finns tre organisationer som arbetar med standardisering – Swedish Standards Institute (SIS), European Electrotechnical (IEC) och European

Här kan du läsa mer om vilka organisationer, myndigheter, företag och övriga som kan ingå i arbetet med att ta fram en standard. I korthet kan det vara vem som helst men beroende på vilken typ av organisation, myndighet eller företag det handlar om kan engagemang och

GÖR DIN EGEN PDF

Ladda ner vägledningen som PDF.

Ladda ner pdf

RELATERAD INFORMATION

På andra webbplatser

[ISO:s webbplats](#)

[IEC:s webbplats](#)

[ITU:s webbplats](#)

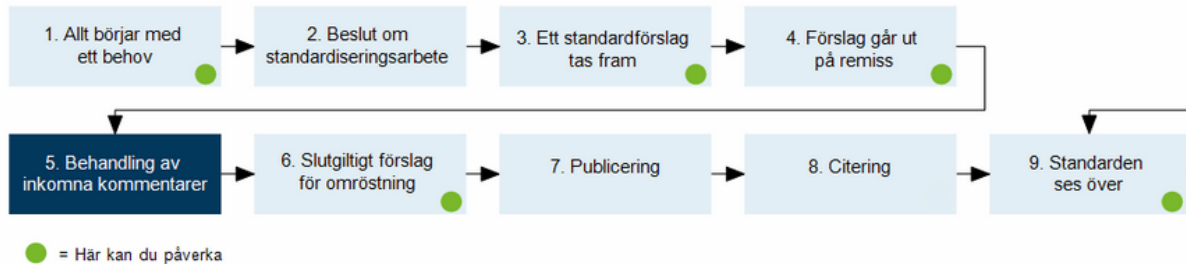
[CEN:s webbplats](#)

[CENELEC:s webbplats](#)

[ETSI:s webbplats](#)

[SIS webbplats](#)

Vägledning om standarder

Standarder

Standarder

Vad är standarder?

Vem gör vad?

Så här tas en standard fram

Steg 1

Steg 2

Steg 3

Steg 4

Steg 5

Steg 6

Steg 7

Steg 8

Steg 9

Så här kan du påverka

Ordlista till vägledning om standarder

För bygghandledningarna

Steg 5 - Remissvaren behandlas

[Lyssna](#)[Skicka](#) [Facebook](#) [Twitter](#)

Den europeiska arbetsgruppen (CEN/TC/WG) tar ställning till alla synpunkter som kommit in och redigerar förslaget.

Obs: Processen exemplifieras med SIS och CEN men fungerar på ett likartat sätt inom de områden där SEK och ITS är verksamma.

Arbetet med att ta fram en standard handlar om att komma överens om förslaget. Alla synpunkter som kommit in under remissomgången går igenom av den europeiska arbetsgrupp som skrivit standardförslaget. Synpunkterna kommenteras och vissa accepteras medan andra inte leder till några förändringar. Sedan tas en ny version av förslaget fram. Det lämnas sedan av arbetsgruppen WG till CEN/TC för nästa steg i processen.

Läs vidare om sjätte steget i processen...

[Ett slutgiltigt förslag finns framme](#)

...eller gå vidare till sammanfattande information om hur du kan påverka

[Så här kan du påverka](#)

GÖR DIN EGEN PDF

Ladda ner vägledningen som PDF.

Ladda ner pdf

www.boverket.se/standarder

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Bilaga 3 Förslag till nationell begränsning av kemikalier i byggprodukter

Sara Elfving 2016-02-11

Tidigare svensk styrning

Politisk vilja att få kunskap och information om kemikalier, att begränsa farliga ämnen och att känna till var de finns. Globalt problem, fokus på europeiskt och internationellt arbete.

Varit bra på vackra ord...

- Miljöbalkens principer om försiktighet och substitution.
- Byggreglerna som anger att produkter inte ska påverka användare och grannar negativt
- Miljömålet giftfri miljö
- Frivilliga informationssystem inom byggområdet
- Kommissionens rapport enligt CPR art 67.1

CPR = EU:s byggproduktförordning

Förankring av förslaget

Uppdrag 2015 att föreslå begränsningar för farliga ämnen i byggprodukter, med hänsyn till barns hälsa.

Process

- Kemikalieinspektionen (kemikalieexperter)
- Boverket (CPR och byggreglerna)
- Folkhälsomyndigheten (befintliga miljöer)
- Europeiska kollegor – hur det kan göras
- Intressenter – vad behövs? Förväntningar?
- Rapport december 2015, remiss till 15 mars 2016

Förslaget till nationell lagstiftning

Målet har varit att utnyttja de verktyg som finns tillgängliga. CPR och stödjande standarder kommer att finnas på plats samtidigt med nationella lagstiftningen.

- Produkter i fokus: för att bygga golv, väggar och tak
- Emission av VOC och SVOC
- Utgångspunkt i befintliga EU-LCI och AgBB-LCI
- Den kommande standarden EN 16516 ska användas för att bedöma emissioner
- Redovisning i prestandadeklarationer och CE-märkning som ska finnas enligt CPR

Processen för standarden EN 16516

- Enquiry (remiss) till 150928
- CEN/TC 351 har behandlat remissynpunkterna
- CEN/TC 351 skickar färdigt dokument till CEN centralt
- CEN översätter (EN, FR, DE)
- CEN skickar för omröstning (160530?)

- CEN räknar o väger rösterna
- CEN publicerar EN inom två veckor o skickar till EU-KOM
- SIS (m fl) publicerar inom tre månader
- SIS (m fl) drar tillbaka ev motstridiga standarder inom +1 år

- EU-KOM bedömer standarden o citerar den i EUT

Processen för regelverket

Hur fort kommer det nya regler?

- Förslag från departement
- Kompletterande föreskrifter från myndigheter
- EU-anmälan, övergångstider

När hela pusslet har byggts ihop

- Information till de ekonomiska aktörerna
- Marknadskontroll
- Systemet kan byggas ut när verktygen kommer på plats; standard för innehåll kan ge möjligheter att begränsa innehåll (inte bara avgivning)
- Relaterad fråga: pågående implementering av Strålskyddsdirektivet

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Bilaga 4 Miljö- och klimatanpassade byggregler

Kristina Einarsson
kristina.einarsson@boverket.se

Syftet med uppdraget är att utreda:

- Om **behov** finns att reglera byggnader ur ett livscykelperspektiv och med hänsyn till miljö- och klimataspekter.
- **Boverkets bemyndigande**
- Om regler föreslås ska det ske i form av **preliminära författningsförslag** med **översiktlig konsekvensbedömning**.

Miljö- och klimatanpassade byggregler

Uppdraget omfattar områdena

- Livscykelbedömning (LCA)
- Ekosystemtjänster
- Klimatanpassning

Slutprodukt

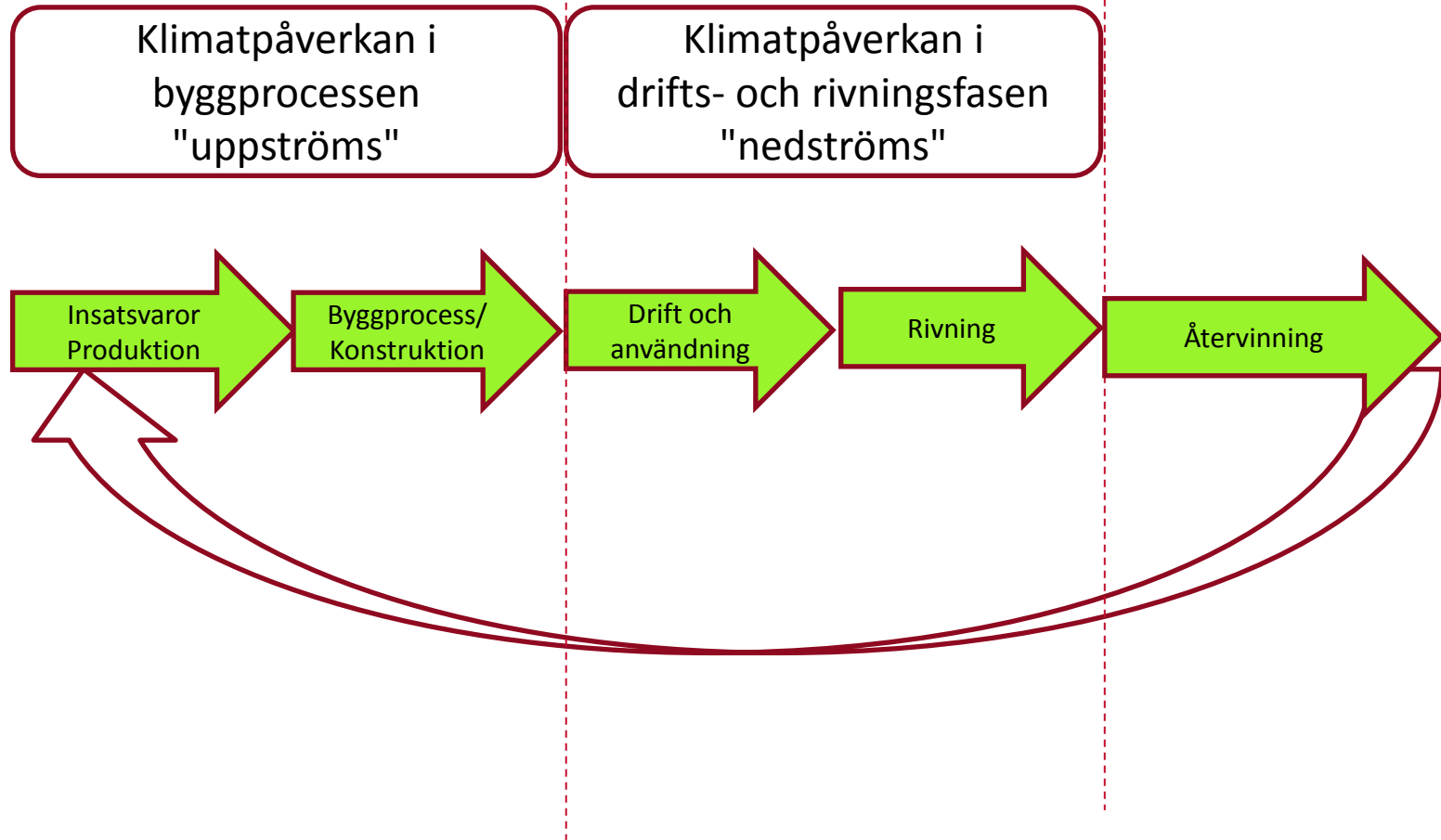
- Intern rapport klar maj 2016

LCA - definition

- Livscykelbedömning LCA – bedömning av **miljöpåverkan** från byggnader under hela deras livscykel
- Miljöpåverkanskategorier
 - Global uppvärmningspotential
 - Nedbrytningspotential för ozonskiktet i stratosfären
 - Förurningspotential i mark och vatten
 - Övergödningspotential
 - Potential för bildande av marknära ozon
 - Potential för miljöskadlig utarmning av fossila resurser
 - Potential för miljöskadlig utarmning av icke fossila resurser

LCA - definition

Byggnadens livscykel

LCA

Arbetshypotes – utkast till reglering

- Krav på **dokumentation** av miljöprestanda t.ex. utsläpp av växthusgaser per m² ur ett livscykelperspektiv? Ska **kravnivå** sättas?
- Krav på någon form av **förberedelse för demonterbarhet** vid rivning?
- Krav på att byggmaterialet ska vara återvinningsbart vid rivning/utrivning? Ska hela **byggnaden vara återvinningsbar**?

- Är det lämpligt att i ett första steg avgränsa krav om LCA till utsläpp av växthusgaser och naturresurshushållning? Dokumentationskrav och/eller kravnivå?
- Vilka risker finns det om staten ställer krav på LCA-beräkningar för byggnader?
- Hur ser du på gränsdragningen av hantering av miljöpåverkan från byggnader i planprocessen jämfört med byggprocessen?

Ekosystemtjänster- definition

- *Naturvårdsverket (2012):*
 - Ekosystemtjänster är ”*ekosystemens direkta och indirekta bidrag till människors välbefinnande.*”
- Indelning av ekosystemtjänster enligt Naturvårdsverket (2014):
 - **Försörjande** – ger varor/nyttigheter såsom mat, träfiber och bioenergi.
 - **Reglerande** – påverkar eller styr ekosystemens naturliga processer såsom vattenhållande förmåga, rening av luft, pollinering, nedbrytningshastighet och biologisk kontroll av skadegörare.
 - **Stödjande** – är underliggande förutsättningar för att övriga ekosystemtjänsterna ska kunna fungera, bland annat fotosyntes, biogeokemiska kretslopp, bildning av jordmån.
 - **Kulturella** – ger upplevelsevärden för till exempel rekreation och skönhetsupplevelser.

Ekosystemtjänster

Arbetshypotes – utkast till reglering

- En byggnad ska placeras och utformas med hänsyn till ekosystemtjänster på platsen och platsens betydelse för ekosystemtjänster i omgivningen.

- Vad kan regleras i byggregler när det gäller ekosystemtjänster? Vad skulle en regel enligt ovan innebära konkret? Ge exempel. Kan det vara krav på gröna tak?
- Kan man införa krav på att ekosystemtjänster ska identifieras och dokumenteras i byggprojektet? Vilka ekosystemtjänster som berörs och hur hänsyn kan tas?

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

**Bilaga 5 Vad innebär ändringarna i PBF
för tillfälliga anläggningboenden?**

Vad innebär ändringarna?

Ändrad förordning

Ändrade regler i PBF om särskilda undantag från utformningskraven och de tekniska egenskapskraven

Gäller nybyggnad av och ändring av byggnad till tillfälligt anläggningsboende för asylsökande

Trädde i kraft den 1 januari 2016

Byggnadsnämnden ska tillämpa de särskilda undantagen, även i pågående ärenden

Boverkets vägledning nu publicerad!

Vägledning

Boverket har tagit fram en vägledning som finns på

www.boverket.se/tillfalligaanlaggningsboenden

Vägledningen är exemplifierande - inte uttömmande

Föreskrifter och allmänna råd beräknas komma under sommaren 2016

Remiss strax efter påsk

Hearing i början av mars

Vad avses med begränsad tid?

Definition

Med tillfälligt anläggningsboende menas en byggnad eller en del av en byggnad som under en begränsad tid används för boende i förläggningsform inom ramen för Migrationsverkets mottagande

Med begränsad tid avses i detta sammanhang några år

Begränsad tid bör normalt inrymmas inom den tid för vilken ett tidsbegränsat bygglov lämnas (högst 10 år)

Vad berörs inte av ändringen

Möjligheterna till anpassning och avsteg gäller inte:

- Boende för ensamkommande flyktingbarn där kommunen har ansvaret
- Anläggningsboenden som avses användas under mer än en begränsad tid

För dessa gäller ordinarie regler

Tillfälliga anläggningsboende är inte bostäder i byggreglernas mening

Vad gäller för utformningskraven?

Anpassning och avsteg i skälig omfattning

1. lämplighet för sitt ändamål
2. god form-, färg- och materialverkan
3. tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga

Behöver inte uppfyllas

Krav på hiss

Vad gäller för de tekniska egenskapskraven?

Ska uppfyllas

1. bärförmåga, stadga och beständighet

Anpassning och avsteg i skälig omfattning

2. säkerhet i händelse av brand
3. skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön
4. säkerhet vid användning
5. skydd mot buller
7. lämplighet för det avsedda ändamålet
8. tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga

Behöver inte uppfyllas

6. energihushållning
9. hushållning med vatten och avfall

Brandskydd i tillfälliga anläggningsboenden

- Svår fråga
 - Många anläggningsboende brinner
 - Bostadsbrist i Sverige
- Avsteg från brandskyddskraven får göras i skälig utsträckning
- Regeringsuppdraget → viktigt att generellt få fram vägledning och regler skyndsamt → för brand ska detta fram särskilt skyndsamt

Exempel på undantag brand

Fönsterytrymning i markplan

Möjligen sämre ytskikt och krav på yttertaket på små byggnader (tält, shelters och husvagnar)

- Gäller uppställning utomhus och minst 5 m avstånd
- Anpassad utrymningsväg för enstaka personer

Lägre klass brandteknisk klass för avskiljande konstruktion mellan sovrum i en- och tvåvåningsbyggnader.
(EI 30 istället för EI 60)

Enklare brandlarm (sammankopplade brandvarnare) i gemensamhetsboenden om det finns sprinkler

Exempel på andra undantag

- Taksäkerhet ordnas på annat sätt
- Inget krav på dagsljus i vissa lokaler
- Lägre rumshöjd dock lägst 2.1 m
- Krypgrund ej inspekterbar

Övrig vägledning

Ventilationen anpassas efter antalet personer

Ventilation och vatten kan lösas på annat sätt när energikraven inte gäller

Tänk på anlagd brand, sopkärl belysning m.m.

Spisvakt kan vara lämpligt om möjlighet finns till egen matlagning

Andra regelverk gäller också

Arbetsmiljölagen

- Arbetsmiljöverkets föreskrifter (2009:2) om arbetsplatsens utformning

Miljöbalken

- Folkhälsomyndighetens allmänna råd (2014:13) om buller inomhus
- Folkhälsomyndighetens allmänna råd (2014:14) om fukt och mikroorganismer
- Folkhälsomyndighetens allmänna råd (2014:18) om ventilation

Lagen om skydd mot olyckor

- SRVFS 2008:3 allmänna råd och kommentarer om brandskydd i hotell, pensionat, vandrarhem och liknande anläggningar

INFORMATION FRÅN BORLÄNGE KOMMUN

Hyra ut småhus på säkert sätt

Text och foto: Arne Ludvigsson,
Borlänge kommun.

► **Byggnadsnämnden har blivit uppmärksammat senaste halvåret av kringboende, att småhus har börjat användas på ett annat sätt än vad som varit brukligt. Fler personer än vanligt rör sig på granntomten och fler bilar finns parkerade. Småhus hyrs ut och används på annat sätt än i en familjetradition. Om fler människor bor i ett småhus utan att egentligen känna varandra eller ha någon som har huvudansvar, ökar riskerna. För att undvika att människor kommer till skada vid en eventuell brand eller att rättsregler överträds vill byggnadsnämnden informera om vad som gäller inte bara inom byggnadslagstiftningen utan också lite utifrån fastighetsägaren och boendes syn.**

BYGGNADSNÄMNDEN OCH LAGARNA

Byggnadsnämnden ansvarar för att Plan- och bygglagen följs i Borlänge kommun.

Byggnadslagsstiftningen är en av våra äldsta lagar. Fortfarande gäller Byggningsa Balk ur 1734 års lag, helt enkelt därför att det fortfarande existerar byggnader som ursprungligen byggts vid tiden efter 1734. Men det är bara någon enstaka gång de senaste 25 åren som Byggningsa Balk från 1734 återopats av byggnadsnämnden i Borlänge. Varje byggnadsnämnd och kommunfullmäk-

tige beslutar också om detaljplaner för avgränsade områden på en karta och de blir då "lagbestämmelser" inom just detta område. I Borlänge kommun finns ca 500 sådana områden. De äldsta detaljplanerna är från början av 1900-talet.

Dagens gällande lag heter Plan- och bygglagen, förkortat PBL och den statliga myndighet som nationellt ansvarar för byggande och planläggning heter Boverket. Boverket ger ut Boverkets Byggregler förkortat BBR som mera detaljerat beskriver reglerna som gäller. Om man vill fördjupa sig i Boverkets byggregler och brandskydd så finns det olika verksamhetsklasser, Vk 3A, och Vk 3B. Ett småhus är projekterat och byggt efter Vk 3A. För gemensamhetsboenden gäller Vk 3B. Vk3b innebär högre krav på brandsäkerhet och medför ofta omfattande ombyggnader om småhus ska kunna uppfylla kraven.

DETALJPLANER MÅSTE OCKSÅ KONTROLLERAS

I Borlänge och Ornäs samt några fritidsområden finns detaljplanerade områden. Reglerna i detaljplanen måste kontrolleras innan man ger sig in i uthyrning. Ibland finns det uttryckligen förbud mot att ha fler än en bostadslägenhet på tomt. Detaljplanens syfte, som finns att läsa i detaljplanens planbeskrivning, kan också innehålla något som begränsar möjligheten till uthyrning.

HÄLSA OCH SÄKERHET

Grundläggande begrepp för byggandet och i lagar och regler, är att människors hälsa och säkerhet ska vara säkerställd. Hälsa innebär solljus, luftväxling och sundt byggmaterial. Säkerhet innebär att en byggnad inte ska störta samman, bli översvämmad eller hamna i jordskred. Skyddet mot brand är också fundamentalt. Säkerheten för en byggnads hållfasthet och brandsäkerhet har varken riksdag, regering eller Boverket hitintills velat tumma på.

Brand i en byggnad där det finns människor blir snabbt livsfarlig. De giftiga brandgaserna som sprids i en bostad vid en brand gör att människor förlorar medvetandet och sedan blir de kvar i lågorna och omkommer eller brännskadas svårt.

FÖRSÄKRINGSFRÅGOR

Försäkringsfrågor finns inte reglerad i byggnadslagstiftningen, men följderna vid en skada blir så avgörande att det är nödvändigt att översiktligt beskriva vad som gäller.

I försäkringsbranschen erbjuds en småhusägare en

villahem- eller fritidshusförsäkring och den gäller för småhuset om det finns en eller två bostadslägenheter på den juridiska fastighet som byggnaderna är belägna på. Finns det fler lägenheter än två ska man teckna en så kallad fastighetsförsäkring istället vilken då har andra försäkringsvillkor. En viktig skiljelinje är också att en villahem- eller fritidshusförsäkring är grundad på användning för privat bruk. Det bäst att rådgöra med sitt försäkringsbolag innan man hyr ut eftersom uthyrning är kommersiell verksamhet. Skatteverket har också regler kring detta med uthyrning och skattskyldighet.

HYRESRÄTTER OCH BOSTADSRÄTTER I FLERBOSTADSHUS

Den här artikeln handlar om småhus men för hyresrätt och bostadsrätt nämner vi bara några grundfakta. Här finns omfattande lagstiftning och dessutom regler som varje hyresvärd eller bostadsrättsförening bestämmer. Uthyrning i andra hand brukar vara reglerad i hyreskontrakten och besittningsrätten till en lägenhet kan gå förlorad om man inte följer reglerna. Varje bostadsrättsförening har stadgar och en vanlig bestämmelse är att uthyrning av en bostadsrätts inte får ske utan styrelsens godkännande.

ENKLASTE SÄTTET ATT HYRA UT I ETT SMÅHUS

Det finns en lång tradition av att ha "en inneboende" i ett småhus. Den som är inneboende hyr då ett rum och har vanligtvis tillgång till kök och badrum. Den som äger småhuset har då uppsikt över vad som sker i huset och kan ingripa. Ägaren till småhuset bör kräva att den inneboende har en hemförsäkring och det i sin tur förutsätter vanligtvis att den inneboende är folkbokförd på fastigheten. Uthyrningsrummet räknas inte som en lägenhet enligt brandskyddsreglerna. Att i efterhand bygga en lägenhet inne i ett småhus är mycket komplicerat. En lägenhet ska då vara avskild ifrån resten av byggnaden i en egen brandcell. Det betyder bl.a. brand eller rök inte ska spridas till resten av byggnaden under viss minimi-tid. Ventilationen måste byggas om och ha brandspjäll.

KOLLEKTIVBOENDE

Ett småhus kan också hyras ut som helhet till ett kollektiv, en familj eller en enskild som i sin tur kan ha inneboende. Här gäller det till en början att ha koll på vad detaljplanen föreskriver. Det är också det viktigt att komma

INFORMATION FRÅN BORLÄNGE KOMMUN

INFORMATION FRÅN BORLÄNGE KOMMUN

ihåg att någon eller några i kollektivet blir "hushållsföreståndare" för de andra och ansvarig gentemot ägaren, såväl ekonomiskt som att ta vård om bostaden. I ansvaret ligger också att hålla uppsikt ur bland annat brandsäkerhetssynpunkt. Även här bör försäkringsfrågorna vara utredda med det försäkringsbolag som fastigheten är försäkrad i. Den som äger fastigheten bör kräva att de som bor där har egna hemförsäkringar.

BEVARE OSS FRÅN BRAND!

Advent och jul, nyår och fyrverkeri innehåller mycket trevligt men också farliga inslag. Ett gott omdöme skyddar långt. Sedan ska man uppfylla vad lagen om skydd mot olyckor föreskriver. För småhus innebär detta en 6 kg brandsläckare och brandvarnare. Gärna sammankopplade brandvarnare. Om det börjar brinna i en del av byggnaden så tjuter alla brandvarnarna. Kom ihåg att brandröken gör att vi blir medvetlösa snabbt och då kan man inte hjälpa sig själv eller andra ut i det fria.

ALLMÄN BRIST PÅ BOSTÄDER I SVERIGE OCH TRYCK FRÅN RESTEN AV VÄRLDEN

I många kommuner är det brist på bostadslägenheter. Bristen har under senaste halvåret blivit än mer tydlig. De stora subventionerna av bostadsbyggandet togs bort av riksdagen i början på 1990-talet. Subventionerna blev för stor post i statens budget. Därefter har bristen på bostäder ökat år från år. Fler utländska medborgare har kommit till Sverige under 2015 än någon gång tidigare och det har ytterligare ökat efterfrågan på bostäder. Denna stora efterfrågan är troligen ingenting som kommer att försvinna under överskådlig tid. Sett över hela världen finns det enligt FN:s flyktingorgan UNHCR 60 miljoner människor på flykt undan krigshandlingar eller förtryck. Ännu fler människor finns runt om i världen som arbetsökande för "ett bra jobb". Enligt Gallupinstitutet finns det 1800 miljoner människor i världen som vill ha – men inte har – "a good job". Om bara en promille av dessa söker sig till Sverige under en följd av år, handlar det sammantaget om 1,8 miljoner människor.

Anna-Karin Persdahl chef för säljstöd sakförsäkringar och Roger Andersson chef för skadeförebyggande åtgärder, båda på Länsförsäkringar i Dalarna berättar hur försäkringsbranschen ser på småhus och uthyrning.

Mera upplysningar

Mera upplysningar finns på Boverkets hemsida www.boverket.se. Byggnadsnämnden har anställda tjänstemän som kan svara på frågor och de har kontor i Palladium vid Sveatorget. Kontoret heter bygg- och kartkontoret och på Borlänge kommuns hemsida www.borlange.se samt via telefon 0243-74000 går det också att få upplysningar.

INFORMATION FRÅN BORLÄNGE KOMMUN

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Bilaga 7 Vad händer efter förstudien om BBR-översynen

Byggrådet 2016-02-11

Ingrid Hernsell Norling

Utveckling och förvaltning av BBR

Uppdraget

- Ta fram en *Skugg-BBR* enligt manual redovisad i rapporten *BBR-översyn*
- Utvärdering av det s.k. *Startprojektet* - principer för BBR-revideringar sedan 2004
- Sammanställning av genomförda studier och utvärderingar av Boverkets byggregler
- Ny uppföljning av hur de externa användarna ser på Boverkets byggregler (Markörundersökning)
- Extern referensgrupp

Utveckling och förvaltning av BBR

Målsättning

- Regelförenkling genom tydligare och bättre kontrollerbara föreskrifter med enhetligt utformade allmänna råd. Kontrollerbarheten avser både projekteringen och utförandet. Reglerna ska leda till bättre tillämpning, ge avsedd effekt och minska utrymmet för tolkningar.

Slutprodukt

- Manual med arbetsmetod för utveckling- och förvaltning av Boverkets byggregler (klart 2016-06-30)

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Bilaga 8 Remiss Boverkets byggregler

Byggrådet 2016-02-11

Ingrid Hernsell Norling

Förslag till ändrade regler i BBR är på remiss

Förslaget innehåller fyra delar

- Avsnitt 1: – **Ändring**, förtydligande av reglerna.
- Avsnitt 3 – **Bostadsutformning och tillgänglighet**, förenkla reglerna och öppna för ökad flexibilitet.
- Avsnitt 5 – **Brandskydd** – ändrade regler om brandskydd för barnomsorg under kvälls- och nattetid.
- Avsnitt 6 – **Hygien, hälsa och miljö** – ändra övergångsbestämmelsen för regel om bly i tappvatten.

Förslag till ändrade krav vid ändring av byggnader

- I avsnitt 1 föreslås reglerna för ändring av byggnader förtydligas.
- Det gäller särskilt reglerna för ombyggnad.
- I avsnittet förtydligas också innebörden av varsamhetskravet och särskilt värdefull byggnad.
- Målsättningen är att få en bättre och enhetligare rättstillämpning av reglerna för ombyggnad och andra ändringar av byggnader. Avsikten är inte att ändra kravnivån.

Förslag till ändringar i avsnitt 3 om bostadsutformning

- Ett av förslagen är att i större utsträckning kunna dela gemensamma utrymmen, till exempel hygienrum och kök. Förslaget gäller alla bostäder avsedda för en person.
- Syftet med förslaget är att kunna bygga flera alternativa bostäder. Det är viktigt för att öka möjligheterna att få bostad för personer som normalt kan ha det svårt att komma in på bostadsmarknaden. Det gäller till exempel ungdomar och nyanlända.
- I avsnitt 6 föreslås följdändringar kopplat till de utvidgade bestämmelserna om gemensamma utrymmen i avsnitt 3.

Förslag till ändringar i avsnitt 5 om brandskydd

- I avsnitt 5 föreslås ändrade regler för att tydliggöra vilka krav på brandskydd som ska ställas på barnomsorg som bedrivs kvälls- och nattetid.
- Det är ett tidigare förslag om nu har omarbetats och anpassats till hur verksamheten för barnomsorg bedrivs under kvälls- och nattetid.

Förslag till ändringar i avsnitt 6 om Hygien, hälsa och miljö

- I avsnitt 6:62 infördes 2014 en ny regel om avgivning av bly från vissa tappvatteninstallationer.
- Nu föreslås att övergångsbestämmelsen för denna regel förlängs med ett halvår fram till 1 januari 2017.
- Syftet är att underlätta för branschen att de får ytterligare tid för att hinna ställa om sin produktion till armaturer vars avgivning av bly inte överskrider angivet gränsvärde.

Förslag till ändrade byggregler är på remiss

- Remisstiden går ut den 9 mars. Remissen finns på www.boverket.se.
- Reglerna är tänkta att träda ikraft den 1 juli 2016.

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Bilaga 9 Ändrade konstruktionsregler, EKS 10 Byggrådet 2016-02-11

Ingrid Hernsell Norling

Varför har EKS ändrats?

- Nya eurokoder har tillkommit
- Rättelser och redaktionella ändringar
- Minska kostnaderna där införandet av eurokoder lett till fördyringar
- Samordna med Transportstyrelsens regler
- Tydligare regelverk - lättare att tillämpa reglerna
- Enhetligare tillämpning - öka rättssäkerheten

EKS 10 - Fem nya konstruktionsstandarder

Dimensionering av stålkonstruktioner

- Del 3-1: Torn och master
- Del 3-2: Skorstenar
- Del 5: Pålar och spont

Dimensionering av murverkskonstruktioner

- Del 1-2: Allmänna regler – Brandteknisk dimensionering
- Del 3: Förenklade beräkningsmetoder för oarmerat murverk

EKS 10 - Ändringar i befintliga regler

- Bärförmåga vid brand
- Snölast
- Olyckslast
- Minimiarmering i betongkonstruktioner
- Förspända skruvförband av stål
- Tryck vinkelrätt fiberriktningen för träkonstruktioner
- Partialkoefficienter för pålars bärförmåga

EKS 10 - Kompletteringar och förtydliganden

Enklare och tydligare

- Målsättningen med ändringarna är att skapa ett tydligare regelverk som gör det lättare för användaren att tillämpa reglerna i praktiken och att rättssäkerheten därmed ökar. Ändringarna syftar också till att minska kostnaderna i de delar där införande av eurokoderna kan ha lett till fördyringar utan att det har varit avsikten.

EKS 10 - Kompletteringar och förtydliganden

Krav på dokumentation

- En ny regel är krav på konstruktionsdokumentation. Det är en övergripande beskrivning av byggnadsverkets bärförmåga som ska finnas i ett särskilt dokument. Syftet med detta dokument är att byggnadsägaren får en samlad kunskap om förutsättningarna för byggnadsverkets bärförmåga, stadga och beständighet.

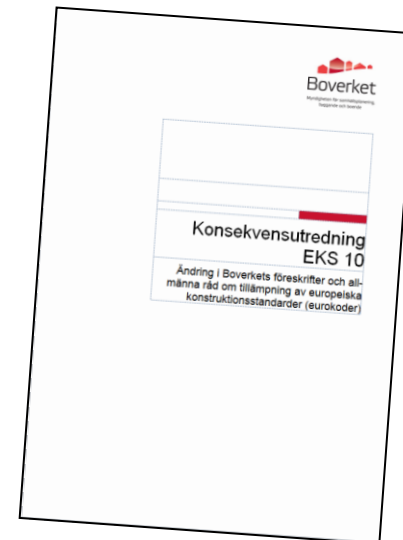
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

- Reglerna trädde ikraft den 1 januari 2016
- Övergångstiden 1 år
- I det fall övergångsbestämmelserna används kan man välja att tillämpa antingen de äldre reglerna eller de nya reglerna, i sin helhet.
- EKS 10 gäller inte järnvägar, tunnelbannor, spårvägar, vägar och gator samt anordningar som tillhör dessa. För dessa byggnadsverk gäller EKS 9 tills Transportstyrelsen har tagit fram egna föreskrifter.

Här hittar du de nya reglerna

www.boverket.se

- BFS 2015:6 (EKS 10)
- EKS som särtryck
- Konsekvensbeskrivning - Ändringar, motiv och konsekvenser

Vad händer framöver?

- Vägledning till EKS 10 på PBL Kunskapsbanken
- Handbok om olyckslaster, våren 2016
- Seminarier om EKS 10, 2016

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

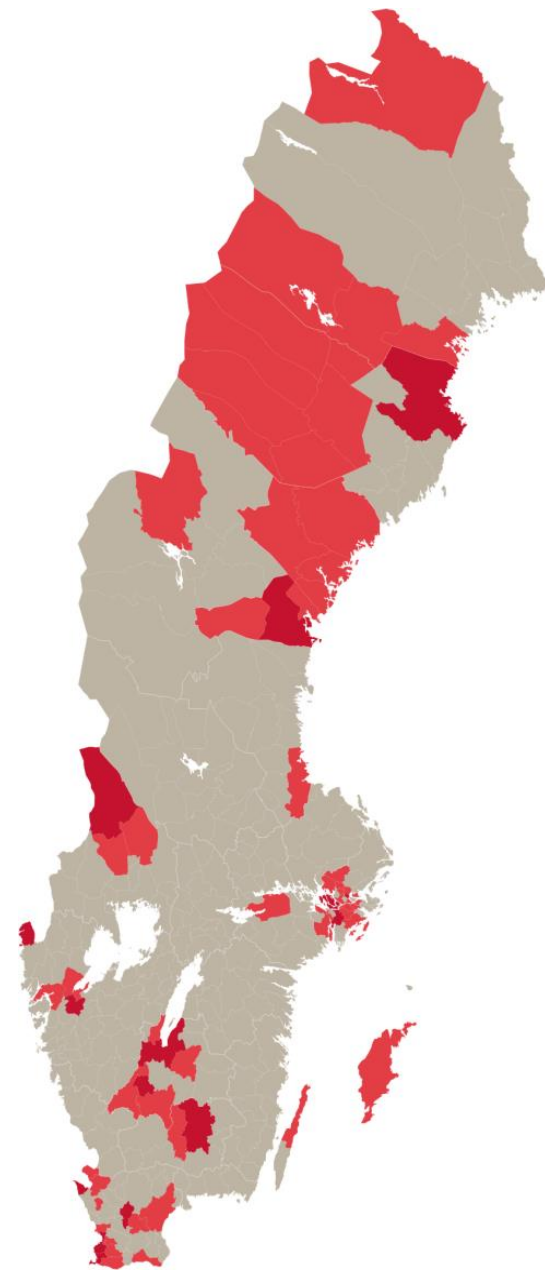
Bilaga 10 Kompetensinsatser kring plan- och bygglagen

Boverkets byggråd 11 februari 2016
Madeleine Hjortsberg

Stöd till nationella utvecklingsprojekt

Nationella utvecklingsprojekt

- Totalt 18 projekt – ca 80 kommuner är inblandade
- Analysera och sprida projektens resultat på olika sätt.

Stöd har delats ut till:

Höganäs	Processkartläggning inom PBL-området
Gnosjö	Lathunden för bygglovs- och anmälningspliktiga åtgärder
Torsby	PBL-projekt planläggningsrutiner och introduktion nyanställda
Trollhättan	Gemensam tillsynsorganisation och samordning av tillsynsplaner inom PBL
Jönköping	Identifiering och analys av de mest kritiska momenten i plan- och expl.processen
Lomma	5-Yeskommunernas riktlinjer för bygglovsbefriade åtgärder
Ekerö	Utveckling av behovsbedömning utifrån nya PBL
Strömstad	Handledning för anläggande och utveckling av campingplatser
Växjö	Hur genomför vi översiktsplanen? Effektivare samhällsbyggnadsprocess
Södertälje	– med fokus på enhetlig kommunikation
Botkyrka	Stadsbyggnadsbenchen
Danderyd	Tillämpning av 9:4 d PBL samt tillgänglighetsfrågor i sammanhangen
Nacka	God arkitektur inom ramen för PBL
Höör	Effektivare och tydligare förmedling av planbestämmelser
Skellefteå	Tillsyn, arbetsgång, metoder och tydliga mallar
Malmö	BEST (Boverket och EkoSystemTjänsterna)
Vellinge	Erfarenhetsutbyte kring digitalisering av PBL-processen
Sundsvalls kommun	Handläggarstöd för hantering av ovårdade tomter och byggnader

Webbutbildningar

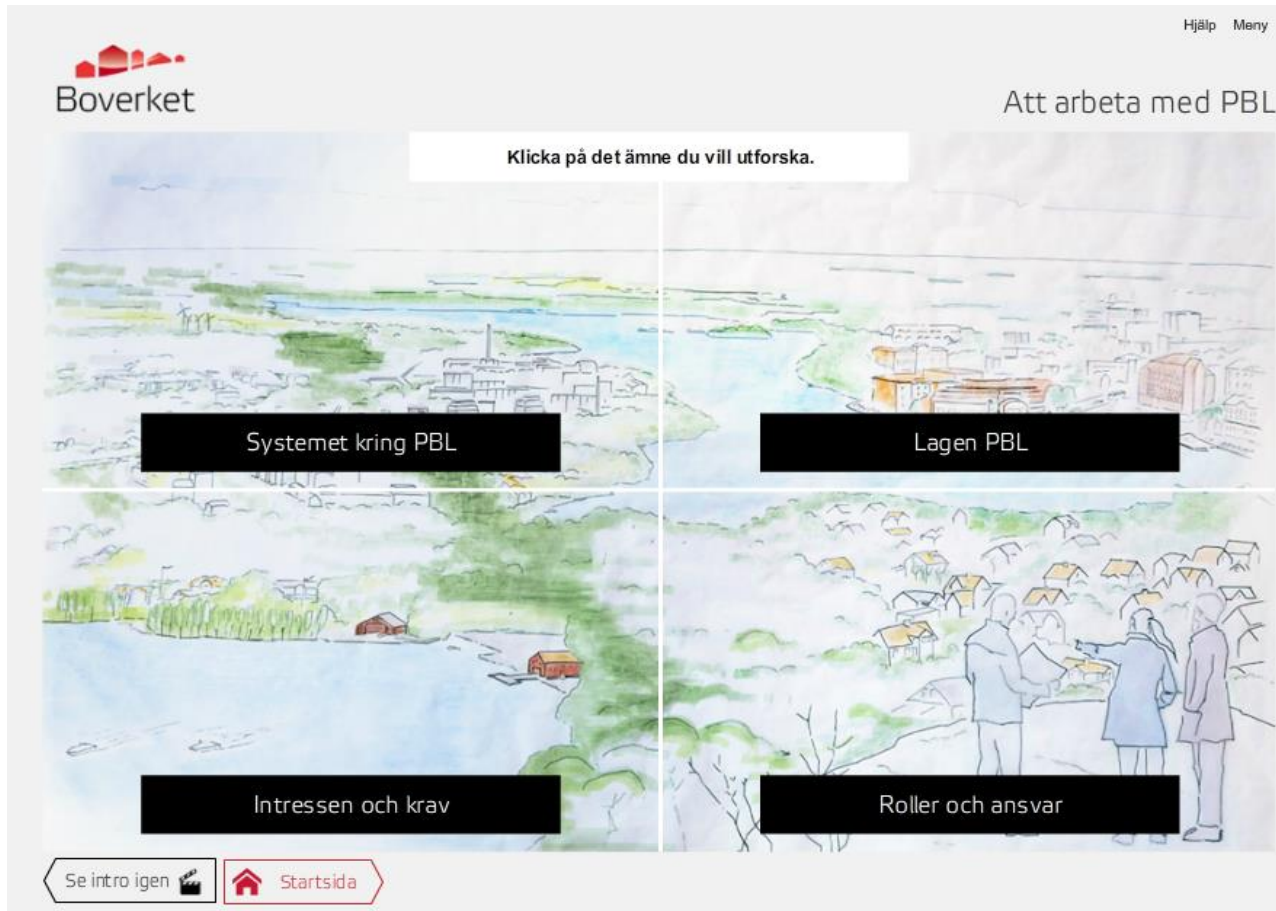
Webbutbildningar

- Introduktion i PBL för förtroendevalda

Webbutbildningar

- Att arbeta med PBL

The screenshot shows a web application interface for 'Att arbeta med PBL'. At the top left is the Boverket logo. At the top right are the links 'Hjälp' and 'Meny'. The main heading is 'Att arbeta med PBL'. Below this is a white box with the text 'Klicka på det ämne du vill utforska.' Below the text are four watercolor-style illustrations arranged in a 2x2 grid. Each illustration has a black label box at the bottom: 'Systemet kring PBL' (top-left), 'Lagen PBL' (top-right), 'Intressen och krav' (bottom-left), and 'Roller och ansvar' (bottom-right). At the bottom left of the interface are two buttons: 'Se intro igen' with a filmstrip icon and 'Startsida' with a house icon.

Webbutbildningar

- Ämnesfördjupningar:
 - Buller – en översikt
 - EKS – Boverkets konstruktionsregler
 - Huvudmannaskap och planbestämmelser – fastighetsrättsliga frågor vid genomförande av detaljplan
 - Planera för handel
 - Utformningskrav och tekniska egenskapskrav – lämplighet för sitt ändamål och tillgänglighet
 - Ändring och ombyggnad

Gå direkt till utbildningarna:
utbildning.boverket.se

<http://utbildning.boverket.se/>

- HEM
- WEBBUTBILDNINGAR 7**
- HISTORIK
- PROFIL

Läs mer om regeringsuppdraget PBL Kompetens på Boverkets webbplats

E-LEARNING
made easy

WEBBUTBILDNINGAR

Här ser du de webb utbildningar som du kan testa. Vi kommer att fylla på med mer innehåll och komplettera de delar som redan finns. Genom att prenumerera på Boverkets nyhetsbrev PBL Kompetens får du enkelt information om nyheter och uppdateringar. [Anmäl dig till nyhetsbrevet på Boverkets webbplats](#)

Hjälp oss att utveckla innehållet genom att svara på enkäten som finns sist i varje del. Du kan också lämna synpunkter genom att skicka e-post till adressen pblkompetens@boverket.se.

Du hittar vanliga frågor och svar om teknik och innehåll på [Boverkets webbplats](#).

För att genomföra kurserna på iPad eller Android-surfplattor behöver man först installera appen Articulate Mobile Player. Den finns att ladda ner gratis via dessa länkar.

	ATT ARBETA MED PBL Här får du en översikt över plan- och bygglagen och dess tillämpning.	Started 60 min 1 module(s)	SHOW INFO START
	BULLER - EN ÖVERSIKT Översikten ger grundläggande kunskap om ljud och buller samt effekterna på vår hälsa och vårt välbefinnande.	Started 25 min 1 module(s)	SHOW INFO START
	EKS - BOVERKETS KONSTRUKTIONSREGLER Efter den här introduktionen kommer du att känna till vad EKS och eurokoder är, varför de finns och hur de är uppbyggda.	Not started 25 min 1 module(s)	SHOW INFO START
	HUVUDMANNASKAP OCH PLANBESTÄMMELSER - fastighetsrättsliga frågor vid genomförande av detaljplan	Not started 20 min 1 module(s)	SHOW INFO START
	PLANERA FÖR HANDEL Här får du kunskap om hur kommunerna med stöd av plan- och bygglagen kan planera för en långsiktigt hållbar handel.	Not started 30 min 1 module(s)	SHOW INFO START
	UTFORMNINGSKRAV OCH TEKNISKA EGENSKAPSKRAV - lämplighet för sitt ändamål och tillgänglighet	Not started 15 min 1 module(s)	SHOW INFO START
	ÄNDRING OCH OMBYGGNAD Här får du svar på vad ändring och ombyggnad är, vilka krav som kan ställas, vilka delar som berörs av kraven och hur du kan resonera för att fastställa kravnivåerna.	Not started 40 min 1 module(s)	SHOW INFO START

Vilken respons har vi fått?

"Bra upplägg, tydligt och informativt"

"Bra blandning på film, text och övningar"

"Alltid bra med en bred bas, repetera kopplingar till andra lagar, processer och exempel på hur planering sker i praktiken på rätt sätt"

"Lagom grundläggande nivå utifrån utbildningens syfte. Bra med länkar till fördjupande dokument"

"Gedigen och bra strukturerad genomgång av PBL och dess tillämpning"

"Mycket bra och imponerande heltäckande"

"Bra att man själv kan styra takten. Interaktiva övningar är bra för att lära sig. Gärna mer sådant"

"Så pass bra att den kunde varit längre"

"Sammanhanget med hierarki på lagar är det aldrig någon som pratar om, bra!"

"Jag har sedan tidigare goda kunskaper i området. Dock var det bra att på ett kortfattat sätt få hela bilden presenterat, trots mycket tidigare kunskap hade jag kunskapsluckor som kunde fyllas igen. Det gällde framförallt tillsynsdelen som jag inte jobbat med"

PBL-nätverk

PBL-nätverk

- Medverkan på regionala nätverksträffar i samverkan med SKL och länsstyrelserna

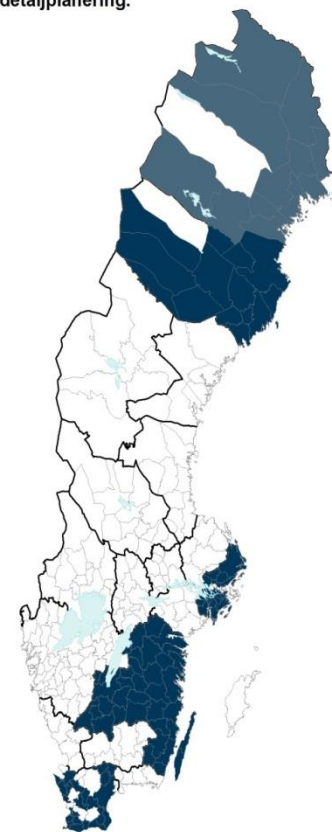
Deltagande kommuner på regionala Länsstyrelseträffar med inriktning på lov, bygg och tillsyn.

2014
2015

Deltagande kommuner på regionala Länsstyrelseträffar med inriktning på detaljplanering.

2014
2015

PBL-nätverk

- Nätverksträff i december – nationella utvecklingsprojekt

PBL-nätverk

- Nationell nätverksträff – Plattformsdagarna 2015

Vad händer i PBL Kompetens under 2016?

